

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

R/11/008
LPO-4110-03-02/2011

Poznań, dnia 22 lutego 2012 r.

**Pan
Andrzej Jęcz
Starosta Kościański**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej „ustawa o NIK”), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Kościanie (dalej „Starostwo”) kontrolę finansowania szkół niepublicznych, z uwzględnieniem danych gromadzonych w systemie informacji oświatowej. Celem kontroli była ocena przestrzegania zasad finansowania szkół niepublicznych w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 lutego 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nieprzestrzeganie przez powiat kościański zasad ustalania dotacji dla szkół niepublicznych wynikających z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty².

1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w myśl art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w ust. 1a i 2a-3b tego artykułu, oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich wykorzystania, uwzględniając w szczególności podstawę obliczenia dotacji, zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, oraz termin i sposób rozliczenia dotacji. Rada Powiatu Kościańskiego, w uchwale nr XIII/124/07³, nie ustaliła podstawy obliczania dotacji przypadającej na ucznia niepublicznych szkół na terenie powiatu kościańskiego. Ustalając tryb udzielania dotacji, Rada Powiatu ograniczyła się jedynie do wskazania terminu złożenia wniosku i danych, jakie wnioski o udzielenie dotacji powinny zawierać. W uchwale tej nie ustalono natomiast podstawy obliczania dotacji ani nie wskazano stawki dotacji (np. w ujęciu procentowym), jaka miała przypadać na ucznia niepublicznych szkół posiadających uprawnienia szkół publicznych działających na terenie powiatu kościańskiego. W konsekwencji, decyzję o podstawie obliczania dotacji, a tym samym decyzję o wysokości kwoty dotacji przypadającej w 2010 r. na ucznia niepublicznych szkół danego typu i rodzaju podjął Zarząd Powiatu Kościańskiego. Ustalenie podstawy obliczania dotacji jest wyłączną kompetencją organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, wynikającą z art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Zarząd Powiatu ustalając podstawę udzielenia dotacji działał z przekroczeniem ustawowych uprawnień.

Rada Powiatu Kościańskiego, podejmując uchwałę nr XIII/124/07, nie ustaliła trybu udzielania dotacji dla szkół niepublicznych w przypadku braku na terenie powiatu kościańskiego szkoły publicznej danego typu i rodzaju. W przypadku braku odpowiednich szkół publicznych, podstawą do ustalenia wysokości dotacji – zgodnie z art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty – powinny być wydatki bieżące ponoszone przez najbliższy powiat na prowadzenie szkoły publicznej danego typu lub rodzaju. Przepis ten zawiera normę mającą określić sposób postępowania w przypadku braku na terenie powiatu szkoły publicznej danego typu i rodzaju, w celu

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Uchwała z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół niepublicznych posiadających uprawnienia szkół publicznych prowadzonych na terenie Powiatu Kościańskiego przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego.

ustalenia podstawy wysokości dotacji dla niepublicznych szkół o uprawnieniach szkół publicznych. Wysokość podstawy ustalenia dotacji jest natomiast bezpośrednio uzależniona od wysokości wydatków bieżących ponoszonych przez najbliższy powiat. Pojęcie „najbliższy powiat” jest z kolei pojęciem nieostrym, niezdefiniowanym przez ustawodawcę. A zatem, mając na uwadze wolę ustawodawcy wyrażoną w art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, to do kompetencji Rady Powiatu Kościańskiego należało zdefiniowanie pojęcia „najbliższego powiatu” dla powiatu kościańskiego. Odstąpienie od wskazania sposobu ustalania „najbliższego powiatu” przez organ stanowiący, pozwoliło na dowolną interpretację tego pojęcia przez Zarząd Powiatu, co de facto skutkowało ustaleniem przez Zarząd Powiatu, a nie przez Radę Powiatu, podstawy obliczania dotacji dla szkół niepublicznych (w których nie jest realizowany obowiązek nauki). Takie działanie było niezgodne z art. 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty.

2. W 2010 r., powiat kościański przekazał funkcjonującym na jego terenie szkołom niepublicznym dotacje w kwocie 760.590,00 zł. Części dotacji w poszczególnych miesiącach 2010 r. przekazano w terminach wynikających z uchwały nr XIII/124/07. Udzielona szkołom niepublicznym dotacja stanowiła 30,3% pochodzącej z budżetu państwa części oświatowej subwencji ogólnej, ustalonej dla powiatu kościańskiego z tytułu funkcjonowania na jego terenie szkół niepublicznych (2.511.319,90 zł).

3. Rada Powiatu Kościańskiego, w uchwale nr XIII/124/07, ustaliła tryb rozliczania przekazanych szkołom niepublicznym dotacji. Poprzez ustalenie wzoru rozliczenia wykorzystania dotacji, Rada Powiatu zobowiązała szkoły do wskazania rodzaju oraz daty poniesienia wydatku sfinansowanego środkami z dotacji. Dotacje przekazywane szkołom niepublicznym są dotacjami podmiotowymi. Nie było zatem żadnych przesłanek, aby taką dotację rozliczać co do kierunków jej wykorzystania. Jedynym kryterium rozliczenia udzielonych dotacji powinna być bowiem liczba uczniów.

4. Zarząd Powiatu Kościańskiego, pomimo iż do jego ustawowych zadań należy przygotowanie projektów uchwał rady powiatu⁴, nie podjął żadnych działań w celu ustalenia przez Radę Powiatu Kościańskiego podstawy obliczania dotacji dla szkół niepublicznych. Zarząd Powiatu Kościańskiego nie podjął również żadnej inicjatywy w celu ograniczenia zakresu składanego przez szkoły rozliczenia wykorzystania dotacji jedynie do liczby uczniów.

5. Upoważniony pracownik Starostwa przeprowadził, w IV kwartale 2009 r., w dwóch podmiotach prowadzących na terenie powiatu kościańskiego dziewięć szkół niepublicznych, kontrolę zgodności ze stanem faktycznym liczby uczniów w tych szkołach. W wyniku tych kontroli korekcie uległy dane o liczbie uczniów ujętych w systemie informacji oświatowej⁵, będące podstawą do ustalenia dla powiatu kościańskiego kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2010 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o doprowadzenie do ustalenia przez Radę Powiatu Kościańskiego trybu udzielania dotacji dla szkół niepublicznych uwzględniającego podstawę obliczania tej dotacji, kryterium wyboru „najbliższego powiatu” oraz trybu rozliczania udzielanych dotacji podmiotowych wyłącznie na podstawie rzeczywistej liczby uczniów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁴ Do zadań zarządu powiatu, w myśl art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.), należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady.

⁵ System informacji oświatowej w rozumieniu ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.).